

Motion till riksdagen

1987/88:Jo289

av Stig Josefson och Ingbritt Irhammar (c)

om trädgårdsnäringen

I vårt land finns mycket goda klimatiska och tekniska förutsättningar för att bedriva en omfattande och kvalitetsinriktad produktion av trädgårdsprodukter. Detta ger enligt vår mening i sin tur möjlighet och förutsättningar för att till väsentlig del basera den nuvarande och den önskvärda ökade konsumtionen på en egen och inhemsk trädgårdsodling. Även om vi inte kan eller ens bör göra oss oberoende av en import av grönsaker, bär och frukt är det vår bestämda mening att en import av dessa produkter inte skall få gynnas på bekostnad av vår egen odling. Vi känner anledning understryka detta mot bakgrund av vissa inslag i den av regeringen nu förda politiken. I det följande vill vi rikta riksdagens uppmärksamhet på ett antal sådana frågeställningar.

Trädgårdsnäringens konkurrenssituation

Alltjämt gäller det förhållandet att Sverige i jämförelse med flertalet andra länder har ett mycket lågt import- och konkurrensskydd för sin trädgårdsproduktion. Detta leder till att hela branschen såväl som enskilda kulturslag regelbundet utsätts för en marknadspress och en lågpriskonkurrens föranledd av exportländernas överproduktion, exportbidrag, eller mer generellt, lägre produktionsomkostnader än vad som gäller för den svenska odlingen. Som tydliga och allvarliga exempel på dessa förhållanden kan framhållas situationen under senare år för landets odlare av vitkål, sallat, sallatskål, tomat, gurka m. fl. kulturer.

Även för andra sektorer av trädgårdsodlingen har vårt tullskydd visat sig ha en dåligt marknadsskyddande effekt. Detta gäller för såväl odlingen av krukväxter, snittblommor som plantskoleväxter.

Trädgårdsnäringens tullskydd har varit föremål för riksdagens behandling under en följd av år.

När trädgårdsnäringens tullskydd prövades av riksdagen under 1986 med anledning av regeringens proposition 1985/86:60 så beslutade riksdagen att med hänvisning i huvudsak till Sveriges handelspolitiskt känsliga situation från att införa några egentliga förstärkningar av tullskyddet. Detta menar vi på intet sätt skall tolkas som att näringens krav på lika konkurrensvillkor med importen skulle vara ooberättigade utan i stället att tillfället för justeringar ansågs mindre väl valt inför den då förestående nya GATT-rundan.

Vi vill här understryka trädgårdsodlingens fortsatta behov av ett förstärkt konkurrensskydd. I huvudsak bör därvid beaktas de motionsyrkanden med denna avsikt som framfördes till riksdagen åren 1985/86 och 1986/87. Vi

föreslår mot denna bakgrund att riksdagen uppdrar åt regeringen att detaljerat följa utvecklingen av importen av trädgårdsprodukter samt att inom ramen för den inledda nya GATT-rundan utnyttja de tillfällen som kan erbjudas till att höja tullarna på trädgårdsområdet i avsikt att skapa en rimligare konkurrenssituation för näringen.

Den långsiktiga tryggheten för konsumenterna måste vara att slå vakt om den svenska trädgårdsproduktionen. Mot den bakgrunden vill vi också föreslå riksdagen att av regeringen begära konkreta förslag om hur ett förbud mot införsel av livsmedel från länder där i Sverige förbjudna kemiska medel används i motsvarande produktion skall kunna genomföras. Vi vill också att riksdagen med anledning av den beskrivna produktionssituationen för svensk odling till regeringen uttalar att se denna som ett väsentligt skäl för att genom ett förbättrat tullskydd stärka näringens konkurrens.

Utjämning av lönsamhetsvariationer

Variationen i lönsamhet innebär givetvis en stor fluktuation i beskattning. För att komma till rätta med detta finns olika möjligheter, vilka gäller alla slag av företag:

- avsättning till varulagerreserv – varulagernedskrivning
- avsättning till resultatutjämningsfond
- avsättning till investeringsfond respektive investeringsreserv
- avskrivning på inventarier

Varulagernedskrivning är för många trädgårdsföretag ej aktuellt eftersom de produkter man säljer är färskvaror, vilka ej kan lagerhållas. Övriga metoder är möjliga men ej tillräckligt utjämnande.

Avsättning till resultatutjämningsfond baseras på utbetald lönekostnad, där max 20 % av denna får sättas undan och av det till statlig inkomstskatt taxerade resultatet max 15 % får avsättas.

Arbetskostnaden i trädgårdsföretag varierar mellan 20 % och 50 % av totala kostnaden, beroende på inriktning i företaget. Det är mycket väsentligt för en trädgårdsföretagare att kunna behålla duktig arbetskraft. Prestationer varierar mycket, vilket har stor kostnadspåverkan.

Genom att i ökad utsträckning kunna använda resultatutjämningsfond skulle på så sätt kunna sparas medel från ett bra år till ett sämre år, för att på så sätt ha möjlighet att behålla kvar personalen även vid sämre resultat. Detta skulle ge ökad trygghet såväl för anställda som för företaget.

Med hänsyn till vad som ovan presenterats föreslås att trädgårdsföretagens möjlighet för avsättning till resultatutjämningsfond ökar från 20 % till 50 % av lönesumman.

Från trädgårdsodlingens egen sida har till regeringen vid ett flertal tillfällen framförts en önskan om att få frågan om ett skördeskadeskydd närmare utredd. Den gångna produktions- och skördesäsongen har på ett mycket tydligt sätt åskådliggjort skördevariationerna inom den fältproducerande trädgårdsodlingen. Inom fruktodlingen uppnåddes endast halv skörd. Igenom den fältmässiga grönsaksodlingen blev skörden mer än halverad i många större odlingsområden.

Genom de avtal som nyligen träffats mellan regeringen och Lantbrukarnas Riksförbund kan konstateras att regeringen lämnat trädgårdsnäringens framställningar utan åtgärd. Vi får därför föreslå riksdagen att uppdra åt regeringen att i samarbete med trädgårdsnäringens organisationer snarast utreda hur ett system eller hur åtgärder kan införas för att ge de enskilda trädgårdsföretagen möjlighet att möta kraftiga säsongsvariationer i produktionen.

Mot. 1987/88
Jo289

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tullskydd för trädgårdsnäringens produkter,¹]

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förbud av import av livsmedel från länder där i Sverige förbjudna kemiska medel används i motsvarande produktion,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om resultatutjämning i trädgårdsnäringen,¹]

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skördeskadeskydd.

Stockholm den 26 januari 1988

Stig Josefson (c)

Ingbritt Irhammar (c)

¹ 1987/88:Sk576